

خائن و نفوذی یعنی کسی که آب به آسیاب دشمن می‌ریزد

اسدالله بادامچیان، رئیس شورای مرکزی حزب موفتله اسلامی در گفت‌وگو با جماران گفت: «جنگ ۱۲ روزه یک رویداد جهانی و در امتداد جنگ آمریکا و استکبار جهانی با اسلام، انقلاب اسلامی و ملت‌های آزاده دنیا بود. از نظر من یک رویداد عادی نیست؛ یک رویداد دارای پیامدهای بسیار گسترده و تحول در جهان است. به حدی که شما ملاحظه می‌کنید الان ملت‌ها در یک طرف هستند و از ایران حمایت می‌کنند.» او ادامه داد: «اینکه گفته می‌شود نه صلح و نه جنگ، ما همیشه با آمریکا این حالت را داشته‌ایم و شاید از قبل از دوران فعلی‌شاه‌قاجار قصد سلطه بر ایران را داشتند و با کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ مسلط شدند و اصلاً اصلاحات شاه را کندی آمریکایی برای براندازی اسلام تنظیم کرده بود. بعد هم که انقلاب پیروز شد، آمریکا دائم با ما درگیر است؛ ما که هیچ‌وقت با آمریکا قطع رابطه نکرده‌ایم و آمریکا بود که قطع رابطه کرد؛ به صدام کمک کرد، خواست کودتای نژوه راه بیندازد و از اعضای گروهک‌ها و منافقین حمایت کرد.» بادامچیان در بخش دیگری گفت: «آیا کسی هست که بگوید باید با خائن مدارا کرد؟! خائن و نفوذی کسی است که مزدور آمریکا یا دیگران باشد یا آب به آسیاب آنها می‌ریزد؛ مواضعش با مواضع آمریکا و ترامپ و بی‌بی‌سی و اینترنشنال یکی است. من معتقدم باید با آن خائن‌ها محکم و قاطع اما طبق موازین قانونی و منطقی برخورد کرد و با کسانی که فریب خورده‌اند و اشتباه کرده‌اند هم مدارای اسلامی داشت.»

به یکدیگر گیر ندهید

کاظم صدیقی، امام جمعه موقت تهران در خطبه‌های این هفته نماز-جمعه گفت: «در یک شبی دشمن رذل و خونخوار به ما حمله کرد و فرماندهان بزرگ و با سوابق درخشان‌مان را که هر کدام یک لشکر بودند از ما گرفتند. آنان تصور می‌کردند وقتی سر را برنیم پیکر بی‌سر دیگر توان مقاومت ندارد، اما در این شرایط، رهبری انقلاب با حضور قهرمانانه در پیامی تلویزیونی به مردم روحیه داد. مردم در اتحادی بی‌سابقه و انسجامی فوق‌توقع چنان عمل کردند که اقیانوسی جوشان به وجود آوردند و با هدایت بی‌نظیر رهبری انقلاب حرکت کردند.» او همچنین گفت: «این امت که ید واحد در برابر دشمن است، مراقبت کند؛ به یکدیگر گیر ندهید، هر صدای وفاق شکن را صدای دشمن بدانیم و در برابر آن از وحدت کشور صیانت کنیم.»

حکم جدید برای قدیانی

در پی اخبار منتشرشده، ابوالفضل قدیانی که هم‌اکنون دوران محکومیت پیشین خود را در زندان اوین می‌گذراند، به اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام» به ۱۰ ماه زندان دیگر محکوم شده است. همچنین پرونده‌ی تازه‌ای نیز علیه او گشوده شده که در مرحله‌ی رسیدگی قضایی قرار دارد.

مطرح شده، مجلس دنبال تنقیح و کاهش قوانین است اما مجلس به رفع ایرادات این قانون پرداخت و کمیسیون امنیت ملی و سیاست خار جی (به‌عنوان کمیسیون اصلی) و کمیسیون قضایی و حقوقی به‌صورت مشترک مسئول بررسی و رفع ایرادات شورای نگهبان شدند. در نهایت نمایندگان مجلس با ۲۳۰ رای موافق در جلسه علنی ۲۲ تیر ۱۴۰۴، مفاد طرح را بازنویسی کرده و نکات اصلاح را اعمال کردند.

طبق اصلاح مجلس؛ در مرج رسمی تشخیص «دولت‌ها و گروه‌های متخاصم»، مشخصاً به شورای عالی امنیت ملی واگذار شد. علاوه بر آن، آمریکا و رژیم صهیونیستی، به‌طور ویژه تذکر داده شدند. در اصلاح ماده یک این قانون نیز عنوان هرگونه «عملیات یا فعالیت جاسوسی» علیه امنیت کشور با منافع ملی به نفع رژیم صهیونیستی یا دولت‌های متخاصم را جرم‌انگاری کرده و برای مواردی که در چارچوب افسادفی الارض قرار می‌گیرند، مجازات اعدام و مصادره اموال تعیین نمود. در مواردی که در حکم افساد نباشد، حبس تعزیری درجه یک مقرر شده است. تبصره‌ها هم به تطبیق با ماده ۱۴۴ قانون مجازات اسلامی ارجاع داده و توضیحاتی برای سازوکار اجرا ارائه شد. مجلس ماده ۲، ماده ۴ و سایر بخش‌ها را نیز بازنویسی کرده تا ابهامات و مغایرت‌های مطرح‌شده از سوی شورای نگهبان برطرف شود. در نتیجه، مجلس تلاش کرد تا تعریف مفاهیم کلیدی شفاف شود، تطبیق با موازین شرع به درستی صورت گیرد و همچنین احکام قانونی با قانون اساسی مطابقت داشته‌باشد.

ارتباطی غیرمجاز را نیز مغایر با شرع دانست. «چنانچه در ماده ۲ آمده است: «مرتکبین هرگونه اقدام امنیتی، نظامی، اقتصادی، مالی، فناوریانه و یا هرگونه مساعدت مستقیم و غیرمستقیم که با علم و آگاهی در جهت تأیید، تقویت، تحکیم و یا مشروعیت‌بخشی به رژیم صهیونیستی صورت پذیرد، به مجازات افسادفی الارض محکوم و مشمول مجازات مندرج در صدر ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی خواهند شد.»

سومین ایراد شورای نگهبان درباره مغایرت قانون تصویب شده مجلس با اصل ۱۶۹ قانون اساسی بود: «طرح اولیه مقرر کرده بود که مجازات‌ها از زمان تصویب مجلس اعمال شود—نه پس از تبدیل شدن به قانون نهایی—و همچنین شامل جرایمی شود که قبل از تصویب آن آغاز شده بودند؛ این با اصل ۱۶۹ («قانون جزایی نباید عطف به ماسبق شود») در تضاد بود.»

چنانچه در ماده ۹ آمده است: «این قانون از زمان تصویب لازم‌الاجرا است. مجازات‌های موضوع این قانون در خصوص جرائمی که قبل از تصویب این قانون شروع شده یا مقدمات آن فراهم شده باشد و مرتکبین آن یا معاونین آن‌ها پس از تصویب این قانون ظرف مهلت ۳ روز، خود و همکاران خود را به مقامات ذیصلاح معرفی نکنند نیز جاری است.»

اصلاحات ایرادات در مجلس

با آنکه بسیاری به این قانون اعتراض کردند و بر این پندار بودند که با ایرادات

گروه‌های متخاصم برای هر یک از عوامل وابسته به آن‌ها بر خلاف امنیت کشور یا منافع ملی، افسادفی الارض محسوب شده و مشمول مجازات مندرج در صدر ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی مصوب یک اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۲ است.»

و همچنین در ماده ۴ آمده است: «هرگونه اقدام یا همکاری در انجام فعالیت‌های سیاسی، فرهنگی، رسانه‌ای و تبلیغی، ایجاد و انعکاس خسارت صنعتی و یا تهیه یا انتشار اخبار کذب یا هر نوع محتوا که نوعاً موجب ایجاد رعب و وحشت عمومی، ایجاد تفرقه یا خدشه به امنیت ملی باشد، چنانچه مشمول مجازات افسادفی الارض نباشد به تشخیص دادگاه به مجازات حبس تعزیری درجه ۳ و انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی محکوم خواهد شد. همچنین ارسال فیلم و تصاویر به شبکه‌های معاند یا بیگانه که در صورت انتشار آن نوعاً موجب تضعیف روحیه عمومی، ایجاد تفرقه یا خدشه به امنیت ملی باشد، مستوجب مجازات حبس تعزیری درجه ۵ و انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی و راهپیمایی و تجمعات غیرقانونی در زمان جنگ مستوجب حبس تعزیری درجه ۴ خواهد بود.»

دومین ایراد شورای نگهبان درباره نحوه تطبیق با جرم «افسادفی الارض» بود که در توضیح آن اعلام کرد: «شورا با توسعه بیش از حد دامنه این عنوان —مثلاً «مساعدت مستقیم یا غیر مستقیم» در تقویت رژیم غاصب— مخالف بود، زیرا ممکن بود افرادی بدون شرایط لازم به این جرم متهم شوند. همچنین، محدود کردن مجازات برای موارد واقعی «افسادفی الارض» به حبس درجه چهار (۵ تا ۱۰ سال) برای رفتارهایی گسترده مثل واردات سازمان‌یافته اقلام

تاده سال حبس محکوم می‌شود.» و ماده ۹ به موضوع جاسوسی کارکنان دولتی پرداخته است: «کارمندان دولت که برای بیگانگان جاسوسی کنند، علاوه بر مجازات جاسوسی، به انفصال دائم از خدمات دولتی محکوم می‌شوند.»

حتی در بخشی از مجازات محارب به نیز به موضوع «اقدام علیه امنیت کشور و خیانت به وطن در حدی باشد که حمل سلاح یا اقدامات مسلحانه علیه امنیت کشور باشد»، تاکید کرده است. براساس آن ماده ۲۸۷ قانون مجازات اسلامی به موضوع تشکیل گروه مسلحانه علیه نظام اشاره کرده است: «هر گروهی که علیه جمهوری اسلامی ایران دست به سلاح ببرد، محارب محسوب شده و مجازات آن اعدام است.»

متهمان جنجالی، پرونده‌های سیاسی

طبق همین قوانین قوه قضائیه تاکنون پرونده متهمان بسیاری را بررسی کرده و طبق بررسی‌های خود احکامی صادر کرده است. پرونده‌های جنجالی همچون علیرضا اکبری که به اتهام «جاسوسی برای سروسو اطلاعاتی بریتانیا (MI6)، انتقال اطلاعات محرمانه درباره‌ی برنامه‌های هسته‌ای، نظامی، و مذاکرات» در دی ۱۴۰۱ اعدام شد. شهرام امیری که به اتهام «انتقال اطلاعات کلیدی محرمانه تأسیسات هسته‌ای به آمریکا» در سال ۱۳۹۵ اعدام شد. حتی متهمانی همچون نازنین زاغری، سیامک و باقر نمازی، مراد طاهباز نیز از جمله افرادی هستند که با اتهام جاسوسی یا اقدام علیه امنیت کشور مقابل قضات خود ایستادند و سال‌ها در زندان ماندند و این احکام که براساس قوانین پیش از مصوبه جدید مجلس صادر شده بود فشارهای بین‌المللی بسیاری را برای جمهوری اسلامی ایران به همراه داشت. بر همین اساس به نظر نمی‌آید که ما در شدت مجازات جاسوسان کمبود مفاد قانونی داشته باشیم. از طرفی مصوبه تنها به افزایش اعدام‌ها منجر می‌شود؛ آن هم با حداقل فرصت رسیدگی یعنی تنها ۵ روز آیین دادرسی آن طول می‌کشد. اگر این مصوبه به قانون تبدیل شود هم سختی کار برای قضات است که تنها به دستگاه صدور رای تبدیل می‌شوند و هم متهمانی که شاید به اشتباه بازداشت شده‌اند و برای اثبات به زمان بیشتر نیاز دارند و عملاً نقش اصلی را ضابطان قضایی ایفا می‌کنند. این در حالی است که غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه بارها به قضات هشدار داده که استقلال خود را حفظ کنند و اجازه دخالت ضابطان در مرحله دادرسی را ندهند.

نتیجه رسید که جاسوس است بحث آن متفاوت می‌شود اما اگر به نتیجه نرسید بحث دیگری دارد.

یعنی یک جور دادگاه‌های صحرائی برگزار می‌شود؟

حکم دادگاه‌ها در زمان جنگ همین است. در زمان جنگ باید این قانون را در نظر گرفت. در فضای جنگ باید از همکاری با بیگانه پیشگیری شود. در زمان غیر جنگ که عده‌ای دستگیر می‌شوند، بررسی می‌شود که جاسوس هست یا نه. تنها ایراد به این قانون، وجود قانون‌های گذشته است.

اما مجلس نتوانسته تعریفی از «دولت‌های متخاصم و گروه‌های متخاصم» داشته باشد، چطور قانون دادرسی ۵ روزه مصوب می‌کند؟

دولت متخاصم دولتی است که با کشور در جنگ است. در حال حاضر هم اسرائیل، آمریکا و ۳ کشور اروپایی (که از آنها حمایت کردند) دولت متخاصم محسوب می‌شوند.

شما فکر می‌کنید این مصوبه چقدر به شناسایی نفوذی‌ها کمک می‌کند؟

اصلاً قرار نیست این قانون به شناسایی نفوذی‌ها منجر شود، قرار است پس از شناسایی مجازات نفوذی‌ها را مشخص کند. این قانون متعاقب نفوذ است. شاید این قانون بازدارندگی داشته باشد و نفوذی هم بترسد.

یکی از ایرادات شورای نگهبان این است که اجرای این قانون احتمال محدود شدن

آزادی بیان می‌شود...

وقتی فردی از سیاست‌های کلی و جزئی نظام نقد می‌کند، تکلیفش مشخص است. اما نفوذی بیشترین شعار را در دفاع از انقلاب و نظام ولایت فقیه می‌دهد. او می‌تواند نفاق و نفوذ کند اما مخالف از ابتدا مشخص می‌کند که مخالف است و نمی‌تواند نفوذی باشد. نفوذی در دل جمهوری اسلامی و آدرس خوابگاه و اتاق کار آقای سلامی و حاجی‌زاده را داشته است و از حرکت آقای شادمانی خبر داشته و خبر داده است. مخالف را در حکومت راه نمی‌دهند اگر هم راه دهند در پله‌های چهارم و پنجم می‌ماند اما نفوذی کامل وارد می‌کند و شکل و شمایلش مانند حکومتی‌ها (با تسبیح و ریش) است. طبیعتاً به دلیل پول با طمع قدرت بالاتر یا هر دلیل دیگری وارد سیستم می‌شود. گاهی افراد نمی‌خواهند جاسوسی کنند اما اطلاعاتی را رد و بدل می‌کنند که بعد متوجه می‌شوند حکم آن جاسوسی است.

مجدید نصیر پور سردهائی نماینده سراب:

باید از تصمیمات احساسی پرهیز کنیم

یکی از ایرادات شورای نگهبان این بود که مجلس تعریفی از دول متخاصم در این قانون نداشته است. وقتی تعریفی از دول متخاصم نشده چطور مجازاتی برای ارتباط با آن تعیین شده است؟

مجلس هفته گذشته تعریف متخصری از دول متخاصم داشت. البته من اعتراضاتی به متن تهیه‌شده دارم اما مصوبه اولیه انجام شده و در حال رسیدگی است. این اشکال وجود دارد و مجلس باید تعریف دقیقی از کشور متخاصم داشته باشد پس از آن تکالیفی درباره موضع نظام در مقابل آنها معین و در مرحله بعد مجازات‌ها را تعیین کند. حتماً در این مقوله باید از تصمیمات احساسی پرهیز کنیم چون در حال گذار از یک پیچ تاریخی هستیم و تصمیمات ما می‌تواند در آینده روابط کشور در جامعه جهانی مؤثر باشد. حتماً باید تلاش کنیم که مصوبات ما به لحاظ حقوقی و دیپلماتیک هم راهگشا باشد. البته موضع ما راجع به رژیم صهیونیستی کاملاً روشن و شفاف است. به همین دلیل مصوبات اخیر تعیین دول متخاصم را بر عهده شورای عالی امنیت ملی گذاشته‌ایم. به نظر من در این موضوع هم باید با بردباری بیشتری ورود پیدا می‌کردیم و امیدوارم در رفت و برگشت‌های بین مجلس و شورای نگهبان اشکالات مصوبه اخیر برطرف شود.

یکی از اشکالاتی که ۵۷ تن از حقوق‌دانان، وکلا و پژوهشگران حقوقی به این مصوبه گرفتند، برگزاری آیین دادرسی در ۵ روز است. آیا ۵ روز برای رسیدگی به پرونده جاسوسی کافی است؟

یکی از اشکالات همین موضوع است. گزارشی که در مجلس مورد بررسی قرار گرفت، گزارش کمیسیون تخصصی قضایی نبود و کمیسیون امنیت آن را تهیه کرده بود. به هر حال در این مسیر باید این اشکالات برطرف شود.

احتمال دارد که ماده ۸ و اشاره به استجازه در این مصوبه حذف شود؟

به هر حال فرآیند اصلاح مصوبات مجلس وجود دارد و در میدان عمل اگر قوه قضائیه با مشکلی مواجه شود مجلس حتماً امکان اصلاح را دارد به‌ویژه اینکه قوانین عادی باید با قوانین مادر تطبیق داشته‌باشد.

اگر در بررسی این مصوبه به تذکر من توجه می‌شد مانع این اشکال می‌شدیم. اما راه اصلاح مصوبات مجلس باز است.

اکثر نمایندگان می‌دانند که قوانین مربوط به جاسوسی در کشور به میزان قابل قبولی وجود داشت و در این بین برخی از آنها علاوه بر این موضوع به اینکه یک کمیسیون غیرمرتبط طرح تشدید مجازات جاسوسان را تهیه و تدوین کرده است، نیز معترضند. مجدید نصیرپور سردهائی، نماینده سراب از جمله این نمایندگان است که درباره این طرح به گفت‌وگو پرداخت که در زیر آمده است:

با وجود قوانین کامل در جاسوسی چرا طرح تشدید مجازات جاسوسان به تصویب مجلس رسید؟

مجلس در شرایط جنگی که بر کشور تحمیل شد وظایف و تکالیفی احساس کرد؛ از جمله اینکه برای تشدید مجازات افرادی که برای کشورهای بیگانه فعالیت می‌کنند و در قالب جاسوس فعالیت دارند، مصوبه‌ای داشته باشد. به عبارتی احساس شد قوانین شاید بازدارندگی لازم را ندارد. با این مصوبه تلاش مجلس این بود که پیامی به بدنه اجتماعی کشور بدهد که افرادی که عالمانه در حال همکاری با کشورهای بیگانه هستند را هوشیار کند و مانع این اتفاق شود. البته درست است که باید از تأسیس قوانین جدید پرهیز کنیم، بیش از ۱۲ هزار عنوان قانونی مربوط به بیش از ۱۰۰ سال قانونگذاری است نه بعد از انقلاب. بعضی از این قوانین موضوعاً منتهی شده‌اند و مورد رجوع نیستند و مجلس با تنقیح قوانین تلاش می‌کند قوانین زائد را از دست و پای مجریان و قضات جمع کند.

ایراداتی از سوی شورای نگهبان بر این مصوبه وارد شده است؛ به نظر شما اشکال اصلی مصوبه تشدید مجازات جاسوسان چیست؟

باید توجه کرد که در شرایط خاص یک لایحه قضایی توسط کمیسیون غیرتخصصی نوشته شد. به همین دلیل ماده یک و ماده ۶ تناقض دارد. با اینکه در جایی حکم محارب را احصا می‌کند و ماده ۶ تاکید دارد که یک درجه افزایش مجازات دهند. وقتی عملی حکم محارب به دارد، افزایش پیدا نمی‌کند چرا که حکم محارب به اعدام است. در فرآیند رفت و برگشت مصوبه به مجلس تلاش شد این موارد اصلاح شود. اما ورود مجلس به این موضوع علاوه بر موارد مذکور کمک به دستگاه قضایی در صدور احکام مورد نیاز بود.

برخی معتقدند این مصوبه باید به نحوی نوشته می‌شد که از نفوذ هم پیشگیری کند. آیا مصوبه تشدید مجازات جاسوسان به شناسایی، کشف و پیشگیری از نفوذ هم کمک می‌کند؟

ماهیت این مصوبه قضایی بود نه اطلاعاتی و امنیتی. چیزی که به پیشگیری از نفوذ و شناسایی آن کمک می‌کند ناظر به دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی است که اشکالاتی در آن وجود دارد. در جلسه اخیر که با وزیر اطلاعات داشتیم، مطرح کردیم که دستگاه‌های امنیتی باید در بعضی جهات مورد حمایت بیشتری قرار بگیرند. از سوی دیگر براساس قانون دستگاه شورای هماهنگی دستگاه‌های اطلاعاتی وجود دارد و باید ضمانت‌های اجرایی برای تصمیمات این شورا در قانون افزایش یابد که مربوط به قوانین خود است و گنجاندن آن در قوانین قضایی کار دقیقی نیست.